

Een jaar van reflectie

jaарverslag 2014

vastgesteld ALV 8/6/2014

Ter bespreking in de algemene ledenvergadering van 8 juni 2015

Inhoudsopgave

VOORWOORD	FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.
1. VERENIGING	4
LEDEN	4
LEDENVERGADERINGEN	4
BESTUUR	4
BUREAU	5
SECTIES EN PROJECTGROEPEN	4
2. SECTIE TOEZICHT	6
SAMENSTELLING	6
ACTIVITEITEN	6
THEMADAGEN	7
3. KWALITEITSZORG	8
SAMENSTELLING	8
ACTIVITEITEN	FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.
4. PROJECTGROEP COLLECTIEVE PROMOTIE	0
SAMENSTELLING	110
ACTIVITEITEN	10
5. WERKGROEP HRM	121
6. BELANGENBEHARTIGING	132
7. OVERIGE ACTIVITEITEN	14
BIJLAGE: LEDENLIJST BRAIN	15

Voorwoord

Tijdens de eerste ALV van dit verslagjaar 2014 werd ik verkozen als bestuurslid van BRAIN. Tijdens de laatste zat ik er als voorzitter. Zo snel kan het gaan in een dynamische sector als de onze. We namen in 2014 van veel mensen afscheid. We zijn al die actieve leden en bestuursleden dankbaar voor wat ze voor BRAIN (en daarmee voor de branche) hebben betekend. Het jaar stond, zeker nu we er achteraf op terugblikken, in het teken van reflectie: op de positionering van onze instellingen en van onze toezichthoudende taak, op sommige van onze eigen producten en activiteiten, op de ontwikkelingen die ons te wachten staan en de competenties en vaardigheden die we nodig hebben om daaraan het hoofd te kunnen bieden. Als bestuur zien we het als een van onze belangrijkste taken om die reflectie gaande te houden en onszelf en onze leden steeds kritisch en nieuwsgierig te blijven bevragen: doen we nog steeds de goede dingen en doen we die dingen goed? Mede aan de hand van dit jaarverslag gaan we daarover graag het gesprek met u aan.

Chantal Keijsper
voorzitter BRAIN

1. Vereniging

Leden

Het ledental van BRAIN steeg in 2014 opnieuw. Eind 2013 telde BRAIN 78 leden. In de loop van 2014 zijn hier 4 instellingen bijgekomen, te weten:

- Gemeentearchief Schiedam
- Stichting Arnhemse Openbare en Gelderse Wetenschappelijke Bibliotheken
- NN Group (Nationale Nederlanden), afdeling bedrijfshistorie
- Gemeentearchief Steenwijkerland

Het totale ledental kwam daarmee eind 2014 uit op 82 instellingen. Daarnaast geniet BRAIN de steun van 4 begunstigers. Zie de bijlage voor de volledige ledenlijst.

Ledenvergaderingen

Voorjaar 2014

Op **14 april 2014** vond de ledenvergadering van BRAIN plaats in het Stadsarchief Amsterdam. 25 leden van BRAIN bezochten de vergadering. Ingeborg Verheul, Sigfried Janzing en Chantal Keijsper werden benoemd als nieuwe bestuursleden.

Het bestuur presenteerde het jaarverslag en de jaarrekening over 2013. De leden spraken over de naderende managementconferentie van BRAIN en Archief 2020, de nieuwe opzet van OnsDNA.nl, de positionering van de archivaris als toezichthouder en over de Kennisateliers van Archief 2020.

Najaar 2014

De najaarsledenvergadering vond op **28 november 2014** plaats in het Regionaal Archief Tilburg. De ledenvergadering stond in het teken van een grote bestuurswisseling. Marens Engelhard nam, daartoe genoodzaakt door zijn benoeming tot Algemene Rijksarchivaris, afscheid als voorzitter. Chantal Keijsper, directeur van het Utrechts Archief, volgde hem op. Ook Alice van Diepen, Allow Frings, Wim Reijnders en Lieuwe Zoodma namen afscheid als bestuurslid. Alle vertrekkende bestuurders werden door de ledenvergadering zeer bedankt voor bewezen diensten. Zij worden opgevolgd door Ella Kok-Majewska (RA Rivierenland), Yvonne Welings (RA Tilburg), Puck Huitsing (NIOD) en Bennie Blom (Erfgoed Delft e.o.).

De ledenvergadering sprak over de samenwerking met Archief 2020, over de positionering van de archivaris als toezichthouder en over het activiteitenplan en de begroting voor 2015.

Bestuur

Het verenigingsbestuur bestond in 2014 (tot aan de ALV van 28 november) uit Marens Engelhard (voorzitter, namens Stadsarchief Amsterdam), Alice van Diepen (secretaris, namens Archief Eemland), Allow Frings (lid, namens GA Gorinchem), Sigfried Janzing (lid, namens SA Midden Holland), Chantal Keijsper (lid, namens Het Utrechts Archief), Wim Reijnders

(penningmeester, namens Markiezenhof), Ingeborg Verheul (lid, namens Atria) en Lieuwe Zoodsma (lid, Noord-Hollands Archief).

Secties en andere gremia

In 2014 telde BRAIN twee secties: Kwaliteitszorg en Archieftoezicht. Deze secties hebben een structurele taak binnen de vereniging. Daarnaast zijn de projectgroep Collectieve Promotie/Stuk van het jaar en de werkgroep HRM actief. Deze werken aan klussen die voorsnog een tijdelijk karakter dragen. De secties beschikken over een eigen bescheiden budget en sturen zelf, binnen de budgettaire en beleidsmatige kaders, op planning en resultaten.

De Community of Practice ICT-opdrachtgeverschap is een open groep van ervaringdeskundigen die op initiatief van SA Midden-Holland en RA Tilburg en financieel ondersteund door BRAIN in 2014 aan de slag is gegaan om do's en don'ts in kaart te brengen om instellingen te behoeden voor *vendor lock-in* en andere nare gevolgen van onvoldoende doordacht opdrachtgeverschap richting leveranciers van (beheer)software.

Bureau

Het bureau van BRAIN werd in 2014 gerund door twee freelance medewerkers. Rens Frommé besteedde gemiddeld 25 uur per week aan de bureauadministratie, de communicatie met leden, de ondersteuning van ledengroepen en de organisatie van activiteiten. Margreet Windhorst leverde ca. 16 uur per maand bestuursondersteuning, met name op het gebied van beleid, lobby en externe communicatie.

2. Belangenbehartiging

Vertegenwoordigingen

Vertegenwoordigers van BRAIN hadden *qualitate qua* zitting in de volgende gremia:

- archiefcommissie VNG: Wim Reijnders
- bestuur STAP (penningmeesterschap) : Wim Reijnders
- Programmaberaad van Archief 2020: Marens Engelhard
- werkgroep Auteursrecht van Kennisland: Jan van der Meer
- adviescommissie Reinwardt Academie: Yvonne Welings
- Kunsten '92: Marens Engelhard
- Platform Archiefonderwijs en –onderzoek: Marens Engelhard
- Voorzittersoverleg van genealogische verenigingen: Jantje Steenhuis

Vaste Kamercommissie OC&W

In januari 2014 vergaderde de vaste kamercommissie OCW over archieven. BRAIN stuurde de leden van deze commissie een brief waarin zij, aansluitend op de agenda van de commissie, pleitte voor:

1. Meer aandacht voor de samenstelling van de Strategische Informatieoverleggen (SIO's) bij overheden en dan met name voor de cultuurhistorische component daarvan.
2. Een evaluatie na 5 jaar van de nieuwe methodiek van waardering en selectie van archieven.
3. Het betrekken van andere dan alleen rijksinstellingen bij de opbouw van een gemeenschappelijke infrastructuur voor digitaal erfgoed.
4. Het niet opnemen van de Archiefwet in de Erfgoedwet.

Archief 2020

BRAIN nam deel aan het Programmaberaad van Archief 2020 en was als zodanig steeds in de gelegenheid om namens het veld feedback te geven op het programma en de activiteiten die in dag kader worden ontplooid. BRAIN en Archief 2020 organiseerden samen een Managementconferentie, waarin de positionering van archiefinstellingen centraal stond. Ter voorbereiding van deze conferentie ontwikkelden BRAIN en Archief 2020 samen een positioneringsmodel, aan de hand waarvan de overheidsarchiefinstellingen in Nederland werden bevraagd. Deelnemers aan de conferentie dachten aan de hand van presentaties, workshops, discussies en sofasprekken na over de (technische) ontwikkelingen, dilemma's en (beleids)keuzes waar de archiefsector in het digitale tijdperk mee te maken heeft en tegenaan loopt. Samenwerking, kennisdeling, overlegstructuren en informatiehuishouding waren belangrijke thema's. Op <https://www.archief2020.nl/nieuws/terugblik-managementconferentie-positionering> zijn de uitkomsten van de conferentie en het positioneringsonderzoek na te lezen.

Auteursrecht

Begin 2014 vond een consultatieronde plaats in het kader van de *review of EU copyright rules*. BRAIN droeg bij aan en schaarde zich achter de collectieve reactie die door Kennisland namens de Nederlandse erfgoedinstellingen werd voorbereid. Daarin werd gepleit voor:

1. Dwingender Europese regelgeving op dit gebied om zo meer eenheid tussen de lidstaten

te bewerkstelligen en problemen te voorkomen die ontstaan door verschillen tussen nationale wettelijke regelingen.

2. Verkorting van de termijn waarbinnen rechthebbenden hun rechten kunnen doen gelden, aansluitend bij de Conventie van Bern (levensduur auteur/maker + 50 jaar).
3. Het verbreden van de bestaande uitzonderingsbepalingen in article 5(3)n van de InfoSoc directive, zodat erfgoedinstellingen digitale reproducties van werken uit hun collectie die niet meer in de handel zijn ('out of commerce') voor niet-commerciele doeleinden digitaal toegankelijk mogen maken via elektronische netwerken zoals het internet.

European Data Protection Regulation

Hoewel op dit dossier in 2014 niet veel ontwikkelingen plaatsvonden, heeft BRAIN hierover steeds contact gehouden met het ministerie van Veiligheid en Justitie en indien nodig nieuwe tekstvoorstellen gelezen en becommentarieerd.

Erfgoedwet

Eind 2013 werd de archiefbranche opgeschrikt door het voornemen van de minister van OCW om een brede Erfgoedwet op te stellen waarin sectorale erfgoedwetten, zoals de Monumentenwet en de Archiefwet opgenomen zouden worden. BRAIN heeft zich van meet af aan tegen dat voorstel gekeerd. Archieven zijn meer dan erfgoed en de Archiefwet is meer dan een Erfgoedwet. Door middel van gesprekken met betrokken ambtenaren, deelname aan expertmeetings van de Raad voor Cultuur en brieven aan minister en Raad, heeft BRAIN dit standpunt kenbaar gemaakt. En met succes: in februari werd duidelijk dat de Archiefwet buiten de Erfgoedwet zou blijven. Ook daarna is BRAIN dit wetgevingstraject wel blijven volgen. We vonden het belangrijk dat de wet zou voorzien in de behoefte om meer en betere bescherming te bieden aan collecties van particuliere archiefinstellingen. De gedwongen opheffing van het Theaterinstituut, het Nederlands Muziek Instituut en andere instellingen die, veelal met veel publiek geld, archiefcollecties van grote waarde hebben opgebouwd heeft laten zien dat dit nodig is. Ook pleitte BRAIN ervoor om een beter vangnet te creëren voor belangrijke particuliere archieven waar de eigenaren niet langer zorg voor kunnen dragen. In theorie kunnen deze enige bescherming krijgen via de Wet behoud cultuurbezit, die opgenomen wordt in de nieuwe Erfgoedwet, maar deze mogelijkheid blijkt in de praktijk niet benut te (kunnen) worden. Uit de reactie van het ministerie op de internetconsultatie over de Erfgoedwet is op te maken dat de minister deze punten naast zich neerlegt. De Erfgoedwet is niet veel meer geworden dan een nieuwe titel voor een aantal bestaande wetten, zonder de tekortkomingen van die wetten op te lossen. We hebben dus geen verbeteringen voor de branche kunnen bewerkstelligen, maar wel verslechtingen kunnen voorkomen.

3. Sectie Archieftoezicht

Samenstelling

De sectie bestaat uit alle met inspectie belaste medewerkers van de leden van BRAIN. Een kerngroep is verantwoordelijk voor de operationele zaken van de sectie: het organiseren van themadagen, financiën, vertegenwoordiging in gremia en opstellen van het jaarprogramma. De kerngroep vormt ook het aanspreekpunt voor de werkgroepen binnen de sectie. De kerngroep bestond in 2014 uit Allow Frings (voorzitter, RA Gorinchem), Peter Diebels (Provincie Zuid-Holland), Arnoud Glaudemans (SA Gooi- en Vechtstreek) en Jeanine Nolen (SA Rijnlands-Midden). Irmgard Broos nam september 2014 afscheid als lid van de kerngroep, mede i.v.m de overdracht van haar voorzitterschap van LOPAI aan de heer P. Diebels.

In 2014 waren de volgende werkgroepen en commissies binnen de sectie actief:

Werkgroep Professionalisering Archieftoezicht

De werkgroep ontwikkelt en beheert een breed scala aan instrumenten, voorbeeldverslagen en vragenlijsten om het werk van toezichthouder makkelijker te maken. De producten van de kwaliteitswerkgroep zijn te vinden op [de site van BRAIN](#).

Werkgroep Vormgeving Toezicht Nieuwe Stijl

De werkgroep publiceerde in het voorjaar van 2014 het adviesrapport over de positionering van archieftoezicht, met de titel *Op dezelfde lijn verder*. Dit rapport geeft antwoord op de vraag op welke wijze de inspectiefunctie van de gemeentearchivaris in de interne governancestructuur van de gemeente past. De werkgroep ziet de inspecteur anno 2014 vooral acteren in de ‘second line of defence’, mede omdat er bij de lagere overheden nog bijna nergens een systeem van interne beheersing van informatie- en archiefbeheer in werking is. In de tweede lijn gepositioneerd, blijft er een scala aan werkwijzen en middelen mogelijk. De groep adviseerde BRAIN om:

- 1) een repertoire aan control- en toezichtsmethoden in de tweede lijn te ontwikkelen
- 2) de discussie aan te gaan met belanghebbenden over een gemeenschappelijk beeld van archiefinspectie in alle bestuurslagen.
- 3) te zorgen voor het (beter) ontwikkelen van de competenties die de toezichthouder nodig heeft, met name kennis van control en audit, beheersingsmaatregelen, samenwerken.

Werkgroep Beheer E-formulier archief KPI's & werkgroep beheer archiefmodellen

Een kleine werkgroep beheert het e-formulier archief-KPI's en stelt deze beschikbaar via de website van BRAIN. Daarnaast heeft een werkgroep in 2014 een start gemaakt met het herzien van de modellen Archiefverordening en Besluit informatiebeheer, in samenwerking met LOPAI, EGI en VNG.

Opleiding Operational Auditing HHS/BRAIN

In 2014 hebben acht toezichthouders de voor archiefinspecteurs op maat gemaakte opleiding *Operational Auditing* van de Haagse Hogeschool gevolgd. Dit werd georganiseerd op diverse locaties in het land. Daarvan hebben 7 deelnemers de opleiding afgerond met het behalen van een certificaat. De sectie heeft bij gebrek aan nieuwe aanmeldingen besloten de opleiding niet opnieuw in 2015 aan te bieden. Het blijft wel mogelijk de algemene opleiding *Operational Auditing* te doen.

Themadagen

Voorjaarsvergadering 7 april 2014

De voorjaarsvergadering vond plaats in Erfgoed Leiden e.o. In de ochtend werd het adviesrapport *Op dezelfde lijn verder?* besproken met de leden. Aanwezigen waren enthousiast over het rapport. Enkele aanvullingen en verbeteringen werden meegenomen in het definitieve rapport. In de middag verzorgde Susanne van Hoek een workshop *Overtuigend Communiceren*, een vaardigheid die toezichthouders steeds meer nodig hebben. De workshop ging in op argumentatiestructuur, houding en onbewuste processen die gesprekken beïnvloeden. De bijeenkomst in Leiden werd door 39 inspecteurs bezocht.

Najaarsvergadering 6 oktober 2014 ‘Scanstraat & E-depot’

Stadsarchief Amsterdam was gastheer van de themadag Scanstraat & E-depot. Veertig deelnemers van de Themadag kregen een kijkje achter de schermen van de Amsterdamse Scanstraat in het Stadsdeelkantoor West. In de ochtend gaf het afdelingshoofd een toelichting over het ontstaan van de scanstraat en de rol van het stadsarchief. Deze had vooral de rol van kwaliteitscontroleur, met als doel vervangingskwaliteit na te streven. Daarna volgde een lezing over de richtlijnen van het project Metamorfoze van de Koninklijke Bibliotheek. De dag werd afgesloten met een rondleiding door de scanstraat.

4. Kwaliteitszorg

Samenstelling

De kerngroep van de sectie Kwaliteit bestond in 2014 uit Ariela Netiv (voorzitter, Erfgoed Leiden e.o.) Martin Jochems (GA Apeldoorn), Joss Hopstaken (GA Roosendaal), Anette de Lange (GA Gemert Bakel), Mieke Schaap (GA Zaanstad). In de loop van 2014 namen Hella Timmermans (RA Nijmegen) en Johan van Langen (Nationaal Archief) afscheid van de sectie. Het Nationaal Archief zorgde voor een vervanger in de persoon van Harm Pieters. Eind 2014 namen eveneens Joss Hopstaken en Anette de Lange afscheid van de sectie. De sectie is dan ook dringend op zoek naar versterking.

Zelfevaluatie: proef met professionele ondersteuning

BRAIN heeft een zelfevaluatie over kwaliteit van de organisatie bij een deel van haar leden uitgevoerd. Eind 2013 werden de eerste resultaten van deze quick scans zelfevaluatie bekend. In 2014 stelde BRAIN als doel verbetermogelijkheden uit de resultaten van de zelfevaluaties vast te stellen en deze gezamenlijk met de archiefinstellingen ook te gaan realiseren. Het bestuur van BRAIN heeft hiervoor een externe partij (Eurcons) verzocht om de eerste resultaten op verbeterpotentieel te analyseren en deze aan de betrokken instellingen terug te koppelen.

In de maand februari zijn een drietal instellingen, van verschillende grootte, bezocht door een organisatieadviseur. Deze adviseur heeft samen met de desbetreffende archieven gekeken naar de uitkomsten van de zelfevaluaties, en hoe deze vertaald konden worden naar concrete organisatieverbeteringen. Op basis van deze gesprekken brachten we in kaart wat voor ondersteuning nodig en gewenst is om de verbetercyclus in gang te zetten. De archieven waren blij met deze ondersteuning. Om zulke kwaliteitsverbeteringen ook bij andere instellingen een impuls te geven, heeft BRAIN financiering aangevraagd bij Archief2020. Deze aanvraag voor een brede kwaliteitscyclus werd deels afgewezen. De sectie beraamt zich op een mogelijk vervolg.

Studiedag ‘De instrumenten voorbij’

De sectie organiseerde op 10 maart 2014 in het Academiegebouw in Utrecht een studiedag voor kwaliteitszorgmedewerkers en afdelingshoofden van archieven. In de ochtend werd de analyse gepresenteerd van de uitkomsten van zelfevaluatie 2013. Archieven geven zich een gemiddeld rapportcijfer overall. Echter, bij verdere analyse valt op dat de scores uiteenlopen, evenals de aard van de diverse instellingen die bij BRAIN zijn aangesloten. Archieven zijn goed in de communicatie en service naar klanten en belanghebbenden, en ook de input en betrokkenheid vanuit de eigen organisatie scoort hoog. Echter, het hanteren van een kwaliteitssysteem en meetinstrumentarium scoren over de gehele linie laag, evenals het benoemen en beschrijven van werkprocessen. Een van de conclusies van de studiedag was dat het goed zou zijn als instellingen meer van elkaar zouden leren, bijvoorbeeld door good practices aan elkaar te presenteren en/of door instellingen als een soort buddy aan collega instellingen te verbinden om elkaar verder te helpen, het liefst op regionaal niveau.

5. Projectgroep Collectieve Promotie

Samenstelling

De projectgroep Collectieve Promotie bestond in 2014 uit Lieuwe Zoodsma (voorzitter, Noord-Hollands Archief) en het bureau van BRAIN. Daarnaast was de werkgroep Stuk van het Jaar actief. Deze werkgroep bestond uit Jan van der Meer (Rabobank Nederland), Margot America (BHIC), Jojanneke van Zandwijk (RA Tilburg), Eva Whyte (Nationaal Archief), Vanessa Jolink (GA Gemert-Bakel), Coretta Wijbrans (SA Midden Holland) en Jac Biemans (Stadsarchief Den Bosch). De werkgroep werd in 2014 tijdelijk ondersteund door een externe kracht, Martine Teirlinck.

Activiteiten

Publiekswebste Onsdna.nl

In 2012 lanceerde BRAIN de publiekssite www.onsdna.nl. De site toont een venster op archieven in het algemeen en op de diverse activiteiten van archieven uit het hele land. In 2014 werd besloten de website om te bouwen naar een actieportal. De actuele agenda functie, die te weinig werd gebruikt, wordt uit de site gehaald. De algemene (& achtergrond) informatie over archieven blijft wel behouden op de site.

Verkiezing Stuk van het Jaar

Stuk van het Jaar is het collectieve publieksevenement van de Nederlandse archieven. In 2014 streden 49 archieven om de titel Stuk van het Jaar. Stuk van het Jaar werd gepromoot door de Maand van de Geschiedenis, kreeg een belangrijk onderdeel in het openingsprogramma op 1 oktober en kreeg ruimte in de Maand van de Geschiedenis-krant (oplage 175.000 exemplaren). Suzanna Jansen, schrijfster van *Het Pauperparadijs*, was in 2014 boegbeeld van de verkiezing. De hele maand oktober konden mensen stemmen op hun favoriete archiefstuk via www.stukvanhetjaar.nl De website had in 2014 21.597 unieke bezoekers.

De deelnemende archieven organiseerden tentoonstellingen, kortingsacties, lezingen, stadswandelingen, en andere activiteiten om hun stuk onder de aandacht te brengen. In totaal zijn er in 2014 10.329 stemmen uitgebracht voor de landelijke verkiezing. De winnaar van Stuk van het Jaar 2014 was Tresoar. Op de tweede en derde plaats eindigden Gemeentearchief Kampen en Gemeentearchief Schiedam.

In 2014 bereikte de verkiezing o.m. de Libelle, De Klassieken op NPO Radio 4, Met het Oog op Morgen en InformatieProfessional. Er werd internationale awareness gekweekt door het persbericht in het Engels te vertalen en buitenlandse archieven hiernaar te verwijzen via Twitter. Dit leverde positieve reacties op uit o.a. Frankrijk, Spanje, Denemarken en Australië.

6. Projectgroep HRM

Samenstelling

De werkgroep bestond in 2015 uit Ella Kok-Majewska (Regionaal Archief Rivierenland), Bert de Vries (Historisch Centrum Overijssel) en Sigfried Janzing (Streekarchief Midden-Holland) de werkgroep had als doel BRAIN en haar leden op het spoor te zetten van ontwikkelingsgericht werken aan en met ons menselijk kapitaal. De werkgroep werd ondersteund door organisatieadviseur Sietse Rauwerdink.

Activiteiten

Geheel in lijn met de open, leergierige en verbindende attitude die de werkgroep propageert voor de *nieuwe* archivaris heeft de projectgroep HRM diverse sectoren in het land benaderd over de wijze waarop zij “leren” in een tijd van versnelde verandering. Verandercompetent zijn hangt immers sterk samen met iemands vermogen om het eigen leerproces te organiseren. De projectgroep heeft mensen uit het bankwezen, de financiële sector, de archiefsector, de Kamer van Koophandel, het experimentele en conventionele onderwijs, de gemeentelijke overheid en social business geïnterviewd en dit filmisch vastgelegd. De documentaire *Leren* leren ging in première na afloop van de najaarsledenvergadering van BRAIN. De documentaire ging vergezeld van het manifest *Leren als levensstijl*, dat de archivaris uitdaagt zijn persoonlijke leerproces bewust vorm te geven. Het manifest en de documentaire zijn december 2014 verzonden naar alle leden van BRAIN en online vindbaar op <http://www.archiefbrain.nl/uitwisseling.php>.

7. Community of Practice ICT-opdrachtgeverschap

De kick-off bijeenkomst van de Community of Practice ICT-Opdrachtgeverschap vond plaats op 15 september 2014. De deelnemers aan de bijeenkomst deelden de ervaring dat een project tot aanschaf of ontwikkelen van software veelal bij aanvang wordt onderschat. Opgemerkt werd dat een grote valkuil van het opdrachtgeverschap (o.a. door archiefdiensten) is dat we van teveel dingen uitgaan zonder ze te benoemen. Doel van de Community of Practice is om te komen tot instrumenten die ondersteunen bij het verstrekken van een goede en duidelijke opdracht aan leveranciers. Er zijn beduidend meer aspecten die invloed uitoefenen op het uiteindelijke resultaat, dan waar vooraf rekening mee wordt gehouden. Het in kaart brengen van deze aspecten is de eerste stap naar beter projectmanagement en dat leidt naar verwachting ook naar beter opdrachtgeverschap. In een reeks van vervolgbijeenkomsten werden deze aspecten met de bedoeling deze te verwerken in tot een stappenplan of leidraad bij het aanschaffen of laten ontwikkelen van software. De Community werd in opdracht van BRAIN ondersteund door Karin van der Heiden van ParkC.

8. Overige Activiteiten

Zomeravondgesprekken

BRAIN organiseerde in 2014 voor het eerst drie zomeravondgesprekken: informele uitwisselingen over actuele onderwerpen die het management van onze leden danig bezighouden. Op 1 juli was Alice van Diepen namens Archief Eemland gastvrouw van het gesprek over de verhouding tussen archief en informatievoorziening en de positionering van de archivaris in relatie tot de CIO. Tussen de 9 aanwezigen, waaronder de CIO van de gemeente Amersfoort, ontspon zich een ontspannen gesprek over de rolverdeling, de onderlinge verschillen in omgang (of afstand) tot CIO en de noodzaak die samenwerking te intensiveren.

Op 8 juli was Marens Engelhard gastheer in het Stadsarchief Amsterdam. *Toezicht of advies?* was het thema waar 9 personen zich over bogen aan de hand van de vragen: Wat werkt? Wat bevordert kwaliteit van informatiebeheer? Wat zijn effectieve interventies?

Op 12 augustus kwamen 10 leden bijeen in de Chocoladefabriek, het nieuwe onderkomen van het Streekarchief Midden-Holland om te praten over de zichzelf documenterende samenleving. Gastheer Sigfried Janzing had huiswerk opgegeven in de vorm van de systeemanalyse van Mark van Twist, die in opdracht van AIDO (VNG, IPO en UvW) is opgesteld als een van de inhoudelijke kaders voor een nieuw selectieinstrument. Gastspreker was Riemer Knoop die een prikkelende inleiding gaf op het onderwerp. Daarop volgde een levendig gesprek over acquisitie, documenteren, oude manieren die volstaan en nieuwe manieren die nog onwennig zijn.

Communicatie

Om de leden en de buitenwereld goed op de hoogte te houden van de activiteiten van BRAIN, houden we de website www.archiefbrain.nl bij en gebruiken we de twitteraccount @archiefbrain. Via twitter verspreiden we nieuws dat specifiek voor archiefinstellingen van belang is: over beleid, ontwikkelingen in het vak, subsidiemogelijkheden en interessante congressen en evenementen. Eind 2014 hadden we ongeveer 600 volgers, tegen 450 eind 2013. In 2014 brachten we daarnaast twee keer een nieuwsbrief uit, die per mail onder de leden werd verspreid.

In het Archievenblad werd regelmatig gepubliceerd over activiteiten en producten van BRAIN:

1. De voorgenomen fusie tussen KVAN en BRAIN: praktisch of principieel, rekkelijk of precies? (redactie AB e.a., AB 2014/1)
2. Kwaliteitsmonitor archieven 2013: archiefbezoekers blijven tevreden (Margreet Windhorst, AB 2014/3)
3. Verbeteren kun je leren. BRAIN helpt archieven bij zelfevaluatie kwaliteitszorg (Rens Frommé, AB 2014/5)
4. Archiefinstellingen profileren zich. Resultaten van een positioneringsonderzoek (Bastiaan Vinkenburg en Danielle Streep, AB 2014/9)
5. Leren en delen. Community of Practice ICT-opdrachtgeverschap (Tine van Nierop, AB 2014/9)

Bijlage: LEDENLIJST BRAIN

Bijgewerkt tot en met 31 december 2014

Gemeente- en streekarchieven:

1. Stadsarchief Vlaardingen
2. Gemeentearchief Weert
3. Streekarchief Langstraat Heusden en Altena
4. Gemeentearchief Schouwen-Duiveland
5. Regionaal Archief Nijmegen
6. Gemeentearchief Hulst
7. Gemeentearchief Ede en Scherpenzeel
8. Regionaal Archief West-Brabant
9. Stadsarchief Breda
10. Erfgoed Leiden e.o.
11. Historisch Centrum Het Markiezenhof
12. Westfries Archief
13. Regionaal Archief Alkmaar
14. Stadsarchief Rotterdam
15. Haags Gemeentearchief
16. Archief Eemland
17. Gemeentearchief Tholen
18. Stadsarchief Amsterdam
19. Erfgoed Delft e.o.
20. Stadsarchief 's-Hertogenbosch
21. Regionaal Archief Rivierenland
22. Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe
23. Stadsarchief Sittard Geleen
24. Streekarchivariaat Regio Achterhoek
25. Gemeentearchief Roosendaal
26. Waterlands Archief
27. Gemeentearchief Zaanstad
28. Gemeentearchief Zoetermeer
29. Stadsarchief en Athenaeumbibliotheek Deventer
30. Streekarchief Gemert-Bakel
31. Regionaal Archief Tilburg
32. Erfgoedcentrum DiEP
33. Gemeentearchief Venlo
34. Coda Archief
35. Rijkheyt
36. Gemeentearchief Leidschendam-Voorburg
37. Regionaal Historisch Centrum Eindhoven
38. Streekarchief Midden-Holland
39. Regionaal Archief Zutphen
40. Gemeentearchief Roermond
41. Gemeentearchief Wageningen

42. Streekarchief Gooi en Vechtstreek
43. Streekarchief Epe, Hattem en Heerde
44. Gemeentearchief Kerkrade
45. Stadsarchief Almere
46. Historisch Archief Westland
47. Regionaal Archief Gorinchem
48. Streekarchivariaat Noord-Oost Friesland
49. Streekarchief Voorne-Putten en Rozenburg
50. Streekarchivariaat De Liemers en Doesburg
51. Historisch Centrum Leeuwarden
52. Stads- en Streekarchief voor Naarden, Bussum, Muiden en Huizen
53. Gemeentearchief Kampen
54. RHC Vecht en Venen
55. Streekarchief Rijnlands Midden
56. Gemeentearchief Schiedam
57. Gemeentearchief Steenwijkerland

RHC's

58. Regionaal Historisch Centrum Limburg
59. Noord-Hollands Archief
60. Gelders Archief
61. Zeeuws Archief
62. Historisch Centrum Overijssel
63. Het Utrechts Archief
64. Brabants Historisch Informatie Centrum
65. Nieuw Land Erfgoedcentrum
66. RHC Groninger Archieven
67. RHC Drents Archief
68. Tresoar

Categoriale en/of particuliere archieven

69. VVD
70. Rabobank Nederland, afd. Bedrijfshistorie
71. Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid
72. Atria/E-quality, instituut voor vrouwengeschiedenis
73. Expatriate Archive Centre
74. Centraal Bureau voor Genealogie
75. Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie
76. NN Group, afd. Bedrijfshistorie
77. Stichting Arnhemse Openbare en Gelderse Wetenschappelijke Bibliotheken

Inspecties

78. Provinciale Archiefinspectie Noord-Holland
79. Provinciale Archiefinspectie Utrecht
80. Provinciale Archiefinspectie Drenthe

Waterschapsarchieven

81. Hoogheemraadschap van Rijnland

82. Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard

BRAIN begunstigers

01 Nationaal Archief

02 Hogeschool van Amsterdam – afdeling Archiefschool

03 LOPAI

04 Reinwardt Academie